

Platy učitelů v roce 2024 a výhled: na horské dráze¹

ČERVEN 2025

DANIEL MÜNICH*, VLADIMÍR SMOLKA*

Shrnutí

- Relativní platy učitelů v letech 2017–2021 v Česku rychle narostly z velmi nízké úrovně **106 %** na **125 %** průměrných mezd v ekonomice, i díky dynamickému růstu reálného HDP, v letech 2020–2021 na úkor vyššího deficitu státního rozpočtu, a přiblížily se tak politickému příslibu **130 %**. Po roce 2021 ale podobně rychle poklesly na **109 %** v roce 2024. Mimo jiné šlo o důsledek propadu růstu reálného HDP s vazbou na krizi covid-19, energetickou krizi s inflační vlnou, obrovské snížení výnosu daně z příjmů (zrušení superhrubé mzdy) a následnou snahu o konsolidaci výdajů státního rozpočtu. V roce 2025, dle našich odhadů, relativní platy učitelů dále klesnou na **108 %**. A pokud by rozpočet regionálního školství na rok 2026 zůstal na úrovni *Střednědobého rozpočtového výhledu*, došlo by k dalšímu poklesu na zhruba **102 %**, tedy pod úroveň historického minima **104,7 %** z roku 2015.
- Výše relativních učitelských platů, ve srovnání s platovou úrovní v ekonomice, spoluurčuje atraktivitu učitelské profese a zajišťuje dostatečný zájem o ní. Výběrovost profese, jak na straně vysokoškolské přípravy, tak během kariéry, potom spoluurčuje i kvalitu vzdělávání. Kvalitní vzdělanost se realizuje dlouhodobě průběžnými příchody a odchody do a z profese a dalším vzděláváním. Proto lze dopady učitelských platů na zájem o profesi, kvalitu práce učitelů a vzdělávací výsledky země vysledovat až s dlouhodobým odstupem, spíše dekád než let.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názor autorů, a nikoli oficiální stanovisko Ekonomického ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE). Poděkování patří Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR za souhlas s výzkumným využitím dat ISPV, která sbírá a spravuje firma Trexima spol. s r. o. Za cenné komentáře a rady ke konceptu studie autoři děkují Václavu Korbelovi, Miroslavu Hřebeckému a řadě dalších. Za cenné odborné konzultace k mzdovým indikátorům děkujeme pracovníkům oddělení statistik MŠMT. Případné chyby však jdou pouze na vrub autorů.

* CERGE-EI, společné pracoviště UK a EKÚ AV ČR, v. v. i.

- V mezinárodních srovnáních zemí OECD se platy učitelů poměřují s průměrným platem vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. V případě českých učitelů byly relativní platy až do roku 2017 hluboko pod průměrem zemí OECD. K dočasnému zvýšení došlo v letech 2017–2021, ale od té doby opět klesají. Česko tak má ve výhledu opět nakročeno mezi země OECD s nejnižšími relativními platy učitelů.
- Původně jen předvolební, posléze programový i nyní i zákonný závazek relativních učitelských platů na úrovni 130 % se vztahuje k průměrné mzdě v ekonomice. Mezinárodní srovnání OECD ale učitelské platy vztahuje k průměrným mzdám vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Hodnota českého ukazatele 130 % však zhruba odpovídá hodnotě ukazatele OECD na úrovni průměru zemí OECD i EU27, která v letech 2021 a 2022 byla **90 %**, resp. **88 %**, když v Česku ve stejné době klesla z **79 %** na **74 %**. V dalších letech 2023 a 2024 se Česko průměru zemí OECD dále vzdalovalo.
- Pouhé udržení relativních platů učitelů na úrovni roku 2025 i v letech 2026–2027 by vyžadovalo jejich zvyšování tempem růstu nominálních mezd v ekonomice, tedy o 5,4 % a 4,9 %. Nižší tempa růstu by pak znamenala jejich další poklesy k nejnižším relativním platům v rámci zemí OECD, kde byly až do roku 2017.
- Dosažení úrovně 130 % průměrných mezd v roce 2026 by vyžadovalo skokové zvýšení výdajů o 30 až 35 mld. Kč oproti částce, se kterou počítá *Střednědobý výhled státního rozpočtu* (SDV SR) z konce září 2024. Celkové navýšení rozpočtu regionálního školství by muselo být ještě vyšší, protože ze státního rozpočtu se hradí i platy řady dalších pedagogických pracovníků.
- Pro vývoj relativních platů učitelů je určující tzv. intenzita výdajů na regionální školství, tedy podíl výdajů státního rozpočtu na HDP. Ta v Česku dosáhla maxima a zároveň průměru zemí EU27 v letech 2022–2023. V dalších letech se na základě SDV SR a predikcí ekonomického vývoje rýsuje její pokles. Ve srovnání s rokem 2021 totiž v roce 2026 podle predikce naroste nominální HDP o **39 %**, průměrné mzdy v ekonomice o **36 %**, ale rozpočet regionálního školství MŠMT pouze o **21 %**.
- Náklady na platy učitelů veřejného regionálního školství představují dominantní výdajovou položku, protože představují **64 %** celkových platových nákladů zaměstnanců v regionálním školství a **60 %** výdajů státního rozpočtu na regionální školství. Relativní platy různých skupin zaměstnanců regionálního školství včetně učitelů se proto vyvíjejí podobně, protože závisí na vývoji výdajů státního rozpočtu. Relativní platy po roce 2021 proto klesaly všem profesím ve školství, byť učitelům o něco málo pomaleji.
- Platy českých učitelů v detailu:
  - Učitelské platy v letech 2017–2021 narostly mnohem více než platy VŠ vzdělaných zaměstnanců platové i mzdové sféry. Ačkoliv růst učitelských platů po roce 2021 výrazně zaostával, v relativním vyjádření byly v roce 2024 stále o něco vyšší než v roce 2017.
  - Ve všech věkových skupinách se relativní platy učitelů po roce 2017 vyvíjely podobně: do roku 2021 výrazně rostly, poté podobně rychle klesaly. Nejméně atraktivní jsou dlouhodobě platy učitelů středního věku. Učitelské platy totiž s věkem, resp. s roky praxe, oproti většině ostatních profesí vyžadujících VŠ vzdělání, rostou pomaleji (i v mezinárodním srovnání), ale zato po celou dobu učitelské kariéry. Po roce 2021 se nejrychleji snižuje atraktivita platů nejmladších učitelů.

- Variabilita učitelových platů zůstává dlouhodobě nízká, a to v národním i mezinárodním srovnání a neodpovídá rozdílům v kvalitě práce učitelů. Plat učitele je vedle úrovně vzdělání nadále dominantně určován roky praxe. Paušalizované platy ve školství vedou k platovému nedocení a slabé motivaci kvalitních učitelů. To zvyšuje riziko jejich odchodů z profese a snižuje zájem o profesi u mladších generací.
- Po velmi výrazném růstu podílu nadtarifní složky platů učitelů v letech 2019–2021 došlo v letech 2022–2024 k mírnému poklesu, ale stále je vyšší než u srovnatelných profesí platového (veřejného) sektoru.
- Volební program v době dokončování této studie (květen 2025) zveřejnilo jen několik významnějších stran či hnutí. Proto se k auditu předvolebních příslibů politických uskupení ohledně platů pedagogických pracovníků a zvláště učitelů ještě vrátíme až počátkem září 2025.

Teacher Salaries in 2024 and the Outlook: on a rollercoaster ride²

JUNE 2025

DANIEL MÜNICH*, VLADIMÍR SMOLKA*

Summary

- Between 2017 and 2021, teachers' salaries in the Czech Republic saw a large jump — from just **106%** to **125%** of the average wage in the economy, also thanks to a dynamic growth of real GDP, and growing state budget deficit in 2020-2021. This brought their wages close to the political promise of reaching 130%. But after 2021, things took a downturn. Among other things, this was a consequence of the fall in real GDP growth linked to the covid-19 crisis, the energy crisis with its inflationary wave, the huge reduction in income tax revenue (abolition of the super gross wage) and the subsequent efforts to consolidate state budget spending. By 2024, relative teacher pay had fallen to **109%**, and based on our estimates, it is expected to fall further to **108%** in 2025. If the 2026 education budget remains at the level currently planned in the Medium-Term Budget Outlook, we could see another drop — down to **102%**. That would be even lower than the previous low point of **104.7%** back in 2015.
- How much teachers earn compared to the average salary in the country plays an impactful role in how attractive the profession is — and whether enough people want to become teachers in the first place. The more selective the profession is, both when people are training to become teachers and later during their careers, the better the overall quality of education tends to be. High-quality education systems are built over time, through the continuous inflow and outflow of teachers and their ongoing professional development. That is why the effects of teacher pay on interest in the profession, the quality of teaching, and national educational outcomes tend to become visible only in the long term — more often over decades than just a few years.

---

² This study represents the authors' own views and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences nor of the Charles University Center for Economic Research and Graduate Education (CERGE). We are grateful to the Ministry of Labour and Social Affairs for its approval to use ISPV data collected and managed by Trexima spol. s r. o. The authors are grateful to Václav Korbel, and Miroslav Hřebecký and numerous other for their valuable comments and advice. We appreciate consultations on salary indicators kindly provided by the Department of Statistics at the Ministry of Education, Youth, and Sports. Any remaining ambiguities or errors are the responsibility of the authors.

* CERGE-EI, a joint workplace of Charles University and the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences.

- In international comparisons by the OECD, teachers' salaries are measured against the average earnings of university-educated workers. Until 2017, Czech teachers earned well below the OECD average in relative terms. There was a temporary improvement between 2017–2021, but since then, salaries have been falling again. Looking ahead, the Czech Republic is once again on track to rank among the OECD countries with the lowest relative teacher pay.
- What started as a pre-election promise later became part of the government's program, and is now even written into law: Czech teachers should earn 130% of the national average wage. But international comparisons, like those of the OECD, use a different benchmark — they compare teachers' pay to the average earnings of university-educated workers. However, the Czech indicator's value of 130% roughly corresponds to the OECD indicator at the level of the OECD and EU27 average, which was **90%** and **88%** in 2021 and 2022 respectively, while in the Czech Republic it dropped from **79%** to **74%** in the same period. In the following years, 2023 and 2024, the Czech Republic continued to fall further behind the OECD average.
- Simply maintaining the current (2025) level of teachers' relative pay in 2026 and 2027 would require their salaries to grow at the same pace as average wages in the economy — by 5.4% and 4.9%, respectively. Any slower growth would mean a further drop in their relative pay, pushing Czech teachers back toward the bottom of the OECD rankings, where they were until 2017.
- To reach the goal of teachers earning 130% of the average wage by 2026, the government would need to increase spending by 30 to 35 CZK 35 billion compared to what is currently planned in the Medium-Term State Budget Outlook (as of September 2024). The total increase would have to be even higher, because the education budget also covers salaries for many other types of educational staff.
- A key factor shaping the development of teachers' relative salaries is the *intensity of spending on regional education* — that is, the share of the state budget allocated to education relative to GDP. In the Czech Republic, this spending intensity peaked in 2022–2023, reaching the average level of EU27 countries. However, based on the Medium-Term Budget Outlook and current economic forecasts, this trend is expected to reverse. Compared to 2021, nominal GDP is projected to grow by **39%** by 2026, and average wages by **36%**. But the Ministry of Education's budget for regional schooling is expected to grow by only **21%**.
- Teacher salaries in public regional education make up **64%** of all wage costs in the sector and **60%** of the state's total spending on regional education — making them by far the largest budget item. Because of this, the relative pay of different groups of education staff, including teachers, tends to follow the same trend, because their salaries all depend on the same state budget. Therefore, relative salaries after 2021 will fall for all professions in education, though a little more slowly for teachers.
- Czech teachers' salaries in detail:
  - Between 2017–2021, teachers' salaries in the Czech Republic grew much faster than the salaries of other university-educated workers, both in the public and private sectors. Although the growth of teacher pay significantly slowed after 2021, their relative earnings in 2024 were still slightly higher than they were back in 2017.

- Across all age groups, the trend in teachers' relative pay has been similar: strong growth up to 2021, followed by a noticeable decline. Salaries for mid-career teachers have long been the least attractive. That is because, unlike most other university-educated professions, teacher pay increases more slowly with age and experience — both in the Czech Republic and internationally — although it does continue to rise steadily throughout a teacher's career. Since 2021, the biggest drop in pay attractiveness has been among the youngest teachers.
- Teacher salaries in the Czech Republic have long shown very little variation — both nationally and compared to other countries. This does not reflect the differences in teacher quality. Pay is still mostly determined by years of experience and education level, rather than performance or impact. Flat-rate salaries in education lead to underpayment and poor motivation of quality teachers. This increases the risk of teachers leaving the profession and reduces interest in the profession among younger generations.
- After a very significant increase in the share of the above-fee component of teachers' salaries in 2019–2021, there is a slight decrease in 2022–2024, but it still remains higher than for comparable public sector salary professions.
- At the time of completing this study (May 2025), only a few major parties or movements have published an electoral program. Therefore, we will return to the audit of the electoral promises of political groups regarding teachers' salaries in early September 2025.